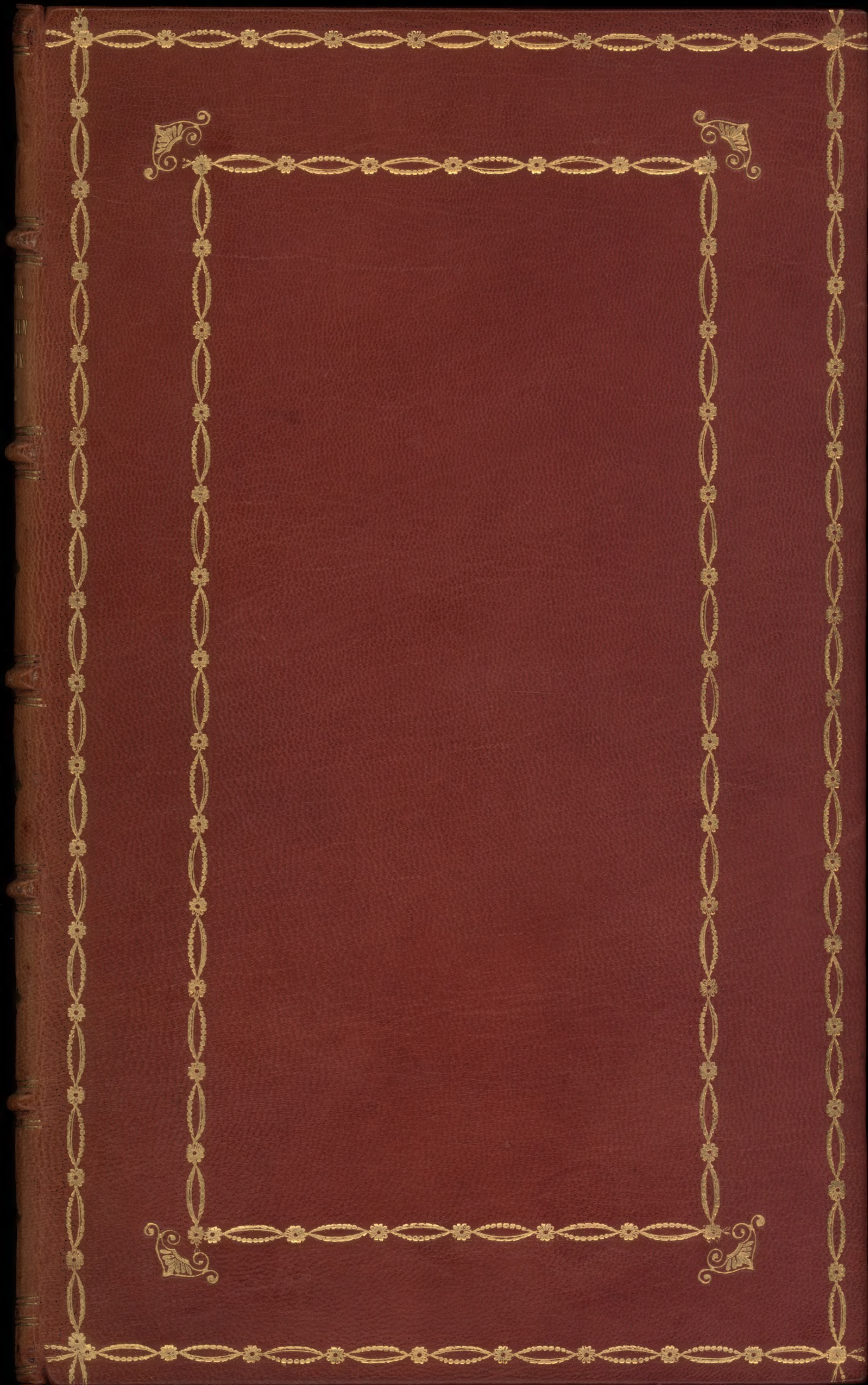

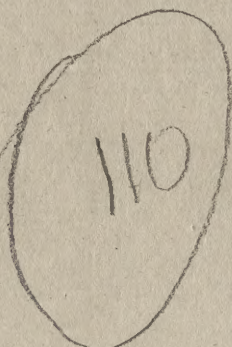

Mr F.C. KOCH
ROTTERDAM

Prince Maurits' Coat of arms as water-mark. See Francken. De Passe 1347.

C. de Passe illustravit.

S.

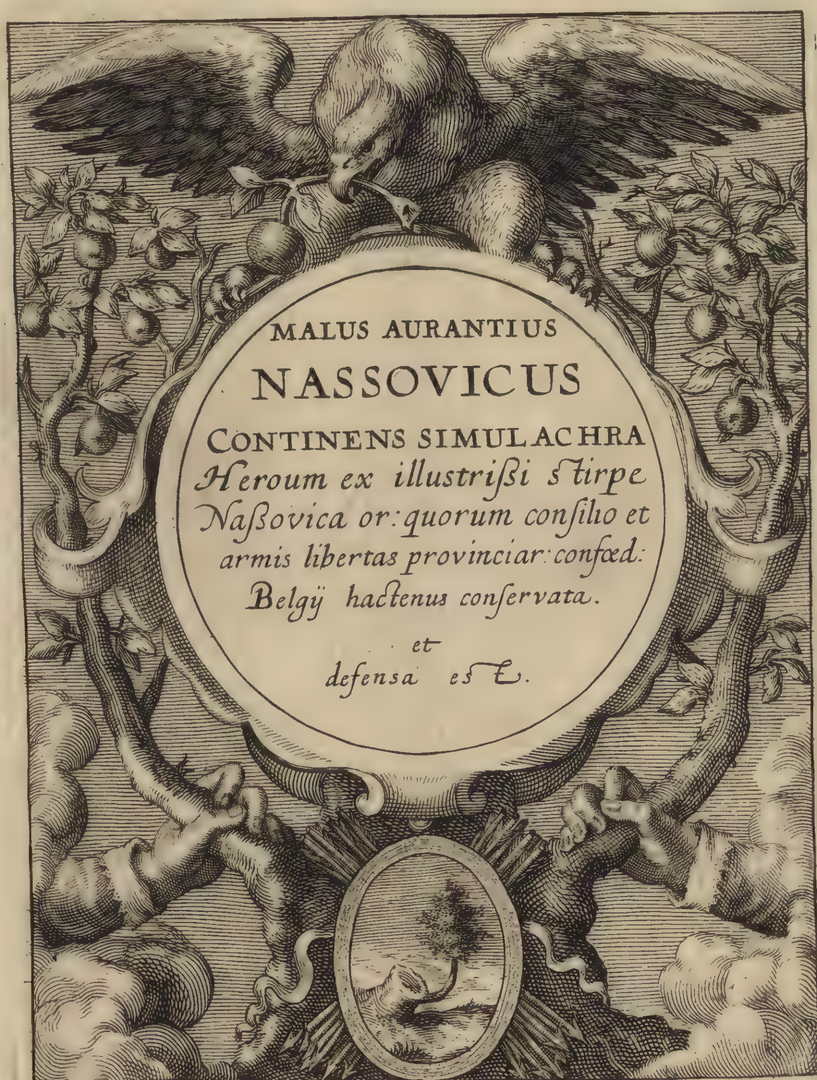

NASSOVISCHEN ORAIGNIEN-BOOM,

DAER BY GHEVOECHT,

De Conterfeytsels der voornaemster HELDEN, die vvt desen Stam ghesproten zijn, die hen (in tyden van Oorlogen) in dese Vrye-landen ghebruyckt hebben.

Ad causam honoris istius Illustrissimæ familiæ.

TOT WTRECHT, BY SALOMON DE ROY.

Men vintse te coop by Ian Ianssz, Boec-vercooper tot Arnhem.

ANNO M. DC. XV.

TOTTEN GOETVVILLIGHEN LESER.

ALhoevvel men het ghene *Saluſtius* vande vermaerde Stadt *Carthago* gheſchreven heeft, dat het beter vvaer heel te ſvvijghen,als vveynich daer af te ſpreecken, oock met goede redenen van het doorluchtighe geſlachte van *Naſſauvve* mochte ſegghen, ſoo hebbe ick eventvvel niet connen nalaten, tot explicatie vande ghelijckeniſſe ende vvare afbeeldinghe van het meeſte deel der *Oraigniſche* ende *Naſſouiſche* Helden, die by onſen tyden gheleeft hebben ende noch levende zijn, ende vvelcker groote deuchden ende onuytſprekelicke vromicheyden, naeſt Godt, tot een ſtuenſel ende beſcherminge van deſe verdructe Nederlandē gevveeſt zijn, dit cort verhael als een cleyn eerdicht ofte loſſpraecke hier by te voeghen, niet om de Hiſtorien van hare groote daden(die van ſoo veele gheluckighe ſchrijvers in alle talen ghecelebreert vvorden) te verbreyden, maer alleen op dat die ghelijckeniſſe, niet gheheel ſtom ende als doot inde handen van de liefhebberen onſer Nederlantſche geſchiedeniſſe ſouden comen,ende oock blijcken,mijnen yver ende devotie tot hare illuſtre Ex^cien ende G.die dē Almachtigen God in langhdurige proſperiteyt tot zijnen H. naems glorie, ende deſer Vrijer Nederlanden verſeeckertheydt vvil bevvaren.

SVMMAIRE

ENDE CORTE VERHALINGHE VANDE GHEDENCKVVEERDICHSTE HELDEN

ende feytē der selver; uyt het seer oude ende Doorluchtighe gheslachte van *Nassau* gesproten.

Omme het lof van de Hooch-edele/seer oude/ende wyt-vermaerde afcomste des Huyses van Nassauwen int corte te verhalen/en sal niet noodich wesen (het welck men veel tijts siet gheschieden/jae tot desen onsen tijden meer als te veel gebruyckelicken is) voort te brenghen eenighe fabuleuse/versierde/nochte onseeckere vertellinghen. Maer zijn de Godtvruchtighe wercken/de groot-dadighe feyten/oock de waerachtighe verhalinghen van de outheyt daer van sodanich/dat die selve meer als suffisant ghehouden worden tot een onvermeerderlicken lof ende eeuwige memorie ofte ghedachtenisse by allen liefhebberen der deuchden ende waerheydt nae te laten. Sal derhalven verbygaende Nasuam, Velt-overste der Suaven by Iulium Cęsarem ghedacht/als te seer wijt van onsen tijden afloopende. Van ghelijcken oock VValravium ende Geroldum, Graven van Nassauwen/die ontrent voor dusent jaren souden gheleeft hebben (niet dat ick de selve als fabuleus/ofte niet gheweest zijnde/soude willen achten/maer als daer van my noch sulcke seeckerheydt niet en zy ghebleecken/dat ick die sonder alle controversie soude connen toelaten) comen tot de seeckerste monumenten van die ongheluckighe tijden/in welcke soo vele heerlijcke daden ende doenders der selver in den poel der vergheteniße ghesmoort zijn/overmits dat alle gheleertheyt ende wetenschap bynae verdonckert wesende/ende de simpelheyt onser Voor-vaderen meer geneycht zijnde om wel ende vroom te doen/als de ghedane vroomicheyden te beschrijven/weynich bescheydelicke Historien ettelicke eewen aen een gheduerende naeghelaten zijn. Ende daer uyt voortbrenghen voor eerst den cloeckmoedighen Crijchs-oversten Ottonem, die door sijne vroomicheydt ende goet-beleyt/ontrent den jare 933. in Fleur zijnde/onder den Keyser Henrico ghenaemt den Voghelaer/Duytslant van der Hungaren invasien bevrijt/ende wel 40000. der selver verslagen hebbende/de overblijfselen daer uyt verdreven heeft. Wiens Soon VValraven den Keyser Othoni den eersten/in drie overtreffelijcke oorloghen/als de Walsche/Beemsche/ende Hungarsche volghende/over al sijne vroome cloeckheyt ende wijsen raet in dier voeghen verspreyt heeft/dat hy tot de hoochste faem sijnder volcomen deuchden ghecomen is. Niet vergetende de vroome Nassouische Helden, Robertum ende Arnoldum, die in de oorlogen by den Keyser Henricum den vierden voor het Ro: Rijck ghevoert/door haer over-vroome feyten meer vermaert

maert zijn ghewoꝛden. En sal oock niet vooꝛby gaen Robertum den Neve van den vooꝛgaende/ die seer gheneyght totte vermeerderinge des Chꝛistenheyt/ metten Keyser Frederico Barbarossa in Syriam gereyst is/ alwaer hy over 60000. ghewapende mannen ghebiedende / ende met dꝛie verscheyde veltslaghen der Saracenen onderbꝛenghende/den selven ende de gantsche Chꝛistenheydt seer grooten dienst ghedaen heeft. Wt deses naecomelinghen ghespꝛoten Gꝛave Enghelbert van Nassauwen / hoe geluckelicken heeft de selve den Keyser Maxæmiliano sijne vꝛoomicheydt verthoont in den slach van Guinegato, alwaer het peerde-volck van de Francoisen op de vlucht ghebꝛacht zijnde/ hy in groote desperatie van een yder / het wanckelende voet-volck/ sulcx soo met wooꝛden als sijn exempel geamineert heeft / dat sy den vyant (die bycans de victoꝛie vercreghen hadde) te rugghe ghedꝛeven/ verjaecht/ ende 9000. der selver op de plaets verslagen hebben. By welcke victoꝛie de macht van die van Oostenrijck soodanich is ghestabilieert/dat den wech /waer over sy tot de ghevolchde grootheyt ghecomen zijn/daer dooꝛ ghelept ende ghebaent schijnt te wesen. Nu om vooꝛts te aenmercken tot wat hoocheyt ende weerdicheyden de vooꝛ-verhaelde vꝛomicheyd enden wech de Nacomelinghen ende daer af-dalende Helden bereyt heeft: Soo comt ons eerst vooꝛ ooghen Gꝛave Adolff van Nassauwen / die om sijne ouden Adeldom ende groote vꝛoomicheyden inde ooꝛloghen verthoont/eendꝛachtelicken by de Pꝛincen des Rijcx/tot de hoochste digniteyt des Chꝛistendoms/ dat is / Roomsche Keyser ghecooꝛen / ende tot Aken na ouder gewoonte by dē Eertzbisschop van Coelen Simfrido, mette Keyserlicke croon verciert is: Van welcke Pꝛince de deuchden ende vꝛoome grootdadicheyden sulcx zijn/ dat het beter is / die gheheel te swijghen/als weynich(nae dat dit vooꝛghenomen werck vereyscht) daer van te schꝛijven. Daer by wy voeghen sullen vijf Cheurvooꝛsten des Roomschen Rijcx/als Gerlacum van Nassauvven Canceler des Rijcx ende Eertzbisschop van Mentz / die ontrent den jare 1346. in fleur was / ende noch Adolphum, Iohannem , ende Adolphum,alle dꝛie wt desen geslachten Cheurvooꝛsten ende mede Eertzbisschoppen van Mentz / noch behalven de vooꝛgaende Diederick van Nassauvven, Eertzbisschop ende Cheurvooꝛst van Trier. Sonder te vergheten Gꝛave Enghelbert, die ten tijde Hertoge Carel van Bourgoignien in grooten aensien wesende / het gantsche Nederlandt regeerde / waer van hier vooꝛ oock mentie ghemaeckt is/nochte Gꝛave Hendrick, die ten tijde des Keysers Caroli de vijfde / Gouverneur van Bꝛabant/ Hollant/Zeelant/Vꝛieslant wesende / verscheyden ooꝛloghen geluckelicken gheeyndicht heeft / wien ghevolcht is sijn Soon Renatus Pꝛince van Oꝛaignien / niet weyniger als sijn Vader dooꝛ de vꝛoome feyten by hem/so in Italien als dese Landen bedꝛevē/vermaert/ nochte die hem gesuccedeert is den Pꝛince H. G. VVilhelm van Nassauvven,die met alle redenen een Vader onses Vaderlants ende Aucteur der Nederlantsche vꝛyheydt gheacht behooꝛt te woꝛden / ende wiens lof bꝛeeder in het Elogio by sijn afbeeldinge hier nae ghestelt/ uytgedꝛuckt woꝛt. Dese vier/ mitsgaders Philips VVilhelm van Nassauvve teghenwooꝛdighe Pꝛince van Oꝛaignien/zijn alle met de seer

vermaerde ende hoochgeachte ordre van den gulden Vliese vereert gheweest / gelijck den wijtbekenden ende doorluchtigen Vorst Mauritius van Nassauvven (die om sijne groote wijsheyt / vroomicheyt ende andere deuchden de eerste niet alleen van Europa, maer oock van de gheheele werelt gheacht mach worden (met de Coninckliche Oorde van den Jartiere door den alderwijsten Coninck van groot Britannien begaeft is / welcke eere niemant en gheschiet dan die door hare groote deuchdenende uytghenomen vroomicheyden / de selve voor allen anderen verdient / ende haer als eyghen ghemaeckt hebben. Ten lesten meriteren de veelvuldighe vroome daden der vermaerder Helden hooch loffelicker G. Graven Adolf ende Lodevvijck van Nassauvven (waer door als door gheluckighe instrumenten Godt Almachtich dese Nederlanden van de Spaensche tyrannie heeft willen beginnen te vrijen) die hen niet ontsien en hebben haer bloedt te verstorten voor de goede saecke die sy aenghenomen hadden te beschermen / ende neffens haren Broeder den wijtvermaerden Prince van Oraignien de selve met hare doot te bevestighen / in de eeuwighe memorie van onse naecomelinghen gheprezen t te blijven / als oock den cloeckmoedighen ende wijsen Vorst / Grave Iohan van Nassauvven tot Dillenborch mede Broeder des selvighen Heeren Prince / die door sijnen voorsichtigen raet ende goet beleyt / groot voordeel totten voortganck onses Vryheyts gegeven heeft / ende daer toe voortghebracht soo vele vroome Helden ende jonge Heeren / die niet afwijckende van de aengheerfde affectie ende gheneyghentheyt van onse goede saecke / haer meest alle begeven hebben tot een steun ende onderstant der selver / waer van oock sommighe die met hare doot verthoont ende bevesticht hebben / als by de ware afbeeldinge van een yder van dien naeghesept sal worden. Ende alhoewel die van desen Ed. gheslachte in voortijden (overmits de waerheydt in den Christendomme seer verdonckert was) met eenen blindē yver den Gods-dienst door stichtighen ende fundatien van Cloosteren / Kercken ende Capellen seer ghesocht hebben te vorderen / als sulcx ghenoech by het verhael van VVernerum Saulhemium (die voor drie hondert jaren geleeft heeft) gekent is / zijn even-wel die selve onder de eerste in Duytschlandt door Gods voorsichticheydt ende ghenade / die de religie ende Godsdiensten van ontalbare dwalinghen ghepurgeert ende de ware Christelicke reformatie plaets ghegheven hebbende / hun tot het Christelicke verbont van Smalcald, omme de Christelicke waerheydt te onderhouden / vorderen ende vermeerderen / opgherecht onder de princepaelste hebben begeven / welcke relligie sy noch tot desen onsen tijden stantvastelicken zijn onderhoudende ende voorstaende. Nu soo de Vorstelicke huwelicken by den Prince van den Huyse van Nassauvven ghedaen tot haerder lof ende vermeerderinghe des Edeldoms zijn streckende / salmen bevinden die ghealieert ende in huwelicke verbonden gheweest te hebben met de Dochteren vande treffelicxste Vorsten / Princen ende Potentaten van Christenheydt / als te weten: van de Coninghen van Enghelant ende Beemen, de Hertoghen van Savoyen, Saxen, Lotharingen, Bourbon, Oostenrijck, Beyeren, Suaven, Brabant, Gulick, Cleve, de machtighe ende wijtvermaerde Graven van Vlaenderen /

deren/Hollant/ende andere meer van ghelijcke qualiteyt/ sulcx dat uyt eenen wortel seven vermaerde stammen voortghecomen zijn/ met de namen haerder heerlijckheyden verscheyden/ als zijn/ De Geldersche, VVeisbadensche, Dillenburchsche, VVeylburchsche, Saibrughsche, Beylsteinsche, ende ten laetsten de treffelijckste van allen de Orainsche, waer van de Geldersche stamme Ghelderlant ende Zutphen/ over de 336. jaren met groote macht ende renommee beseten ende geregiert heeft/ ende d'ander sodanich haer tot allen tijden verthoont hebben/ dat de deuchden ende vroomicheyden der selver met weynich woorden gheensins en connen volpresen worden. Hier mede eyndighende/ sal alleenlicken den Stam-tack, waer uyt onse Orainsche ende Dillenbursche Helden (wiens vruchten soo nut als noodich tot het welvaren ende de vryheyt deser Landen gheweest zijn) ghesprooten zijn/ daer by voeghen/ ghelijck als by yder afbeeldinghe een cort elogium ofte lof-spraeck haerder onsterffelicker deuchden.

I.

VVILHELM, PRINCE VAN Oraignien.

Elijck de vvarachtighe afbeeldinge des Doorluchtigen, cloeckmoedichsten, verstandichsten ende Godtvruchtichsten Vorst, VVilhelm vry Prince van *Oraignien*, d'eerste alhier uyt den seer ouden, edelen ende vvijt-vermaerden geslachte der Graven van *Naßauvve* ghestelt vverdt, soo is de selve oock vveerdich de eerste principaelste ende voor allen anderen inde herten der lief hebberen der Vaderlantsche vryheyts, tot zijn eevvighe lof ende memorie der toecomender tyden inghedruct ende gheschreven te blijven, vvant dese met allen rechten door zijn verdiensten, den Vader des Vaderslant, ende autheur des gevvenschten vryheyts des selven genoemt vvort, die hem niet ontsien en heeft teghens te staen, den Aldermachtichsten Coninck, niet alleen van *Europa*, maer oock vande gheheele VVerelt, om onse conscientien, vryheyt, onse vvetten ende goederen, versekerheyt, te vercrygen, de aldersvvaerste vervolginghe met ballingschappen, Oorloghen ende vervvoestinghe synder heerlickheyden te rugghe stellende voor het gemeene besten, die door zijn cloeckhertich verstant, vvijsen raedt, vaste volstandicheyt ende liefde tot Godt ende zijnen naesten, alle de svvaricheden die in soodanighe voornemen te vervvachten stonden, overvvonnen heeft, ende een ghedurich fundament onser vryheyt tegens de uytheemsche *Inquisitie* ende *Spaensche* tyrannie, by allen staten van Menschen deses *Nederlants*, ja de Ro: Catholijcke selver in horreur synde, vervvorvẽ: het selve ten lesten met zijn eyghen, ende het bloet van dẽ zijnen bevestighende, nadiẽ syne levende deucht door de nijdighe moordadicheyt synder Vyanden den 10. Iulij in den Iare 1584. binnen de Stadt Delft ghesteyt is ghevvorden.

Auraicus Princeps ut nostri carminis author,
Sic libertatis Belgicæ origo fuit.

II.

GRAVE LODEVVICK VAN *Nassauvve.*

DE cloeckmoedighe vroomheyt van desen *Nassouischen* Helt, is voor al vveerdich in den Tempel der eevviger ghedachtenisse gestelt te vverden, als die onder het beleyt vā den vvijs beraden Prince zijnen Broeder de fundament steenen onser vryheyt geleyt heeft, der Tyrannen gevvelt met zijn onvervvinnelick ghemoet brekende, als in *Vrieslandt* anno 1568. in *Henegouvven* anno 1672. ende in vele andere plaetsen gebleken heeft, sulcx dat hem noch cloeckmoedich verstant, noch vvijs beleyt, noch edele vromicheyt en heeft ontbroocken, omme tot zijn gevvenschte voornemen te comen, dan alleenlicken door de confusie der tyden daer inne verhindert is gevveest, op dat de fundamentale steenen deses vryheyts met zijn bloet gecimenteert vvesende, in toecomende tijden vastelicker souden duren, ende de nacomelingen mogen blijcken dat haren geluckigen staet met soo ongelooffelicke vromicheyden, moeyten, arbeyt, ende oock tegenspoet vercreghen synde, niet dan met ghelijcke deuchden geconserveert ende ghemainteneert soude connen vvorden.

Belgica libertas tecum Lodoice resurgit,
Cum geris Auriacâ prælia digna manu.

III.

GRAVE IOHAN VAN NASSAVVVE tot Dillenburch Broeder des Princen van Oraignien.

Och de grootheyt des Huys vā Ooſtenrijck, ſoo int ooſten als int vveſten vvijt uytſtreckende, noch de aenſtaende ſvvaricheyden daer *Duytſchlandt* mede gedreycht vvorden, en hebben deſen *Dillenburchſchen* Prince connen afkeeren van de eerlijcke ende Chriſtelijcke defentie zijnder broederen, ende diens volghende der onderdruckte Nederlanden, maer heeft altijt door ſyne vvyſe ende voorſichtighe, ſo raet, ſoo daet, hem ten hoochſten verthoont een oprechten voorſtander van onſe gerechtige ſake, onderhoudende niet te min ſyne Landen ende onderſaten in alle Chriſtelicke ruſte ende vrede, in ghelijcke ruſte gheluckelicken eyndighende, als hy ſoo vele vrome *Naſſouiſche* Helden, geluckige onderſtuenſels onſer republique naeghelaten hadde, die ten deele met haer eyghen bloet de ſelve onderhouden, verſterckt ende geveſticht hebben.

Qui fratris causam, qui Belgica jura tueris
Jure pater Belgis diceris esse tuis.

IIII.

PHILIPS VVILHELM PRINCE TOT Oraignien Grave van Nassauvve tot Buren CatZenelnbog : Vyanden DietZ &c.

L hoevvel de ongheluckighe tyden Philips VVilhelm Prince tot *Oraignien* &c. van syne Ionckheyt af gesepareert ende verscheyden hebben van zijn Vader ende Vaderslant, so heeft nochtans die opvoedighe s. Ex. niet connen vande selve vervremden maer is evenvvel door den natuerlijcken treck gheneycht gevveest tot het vvelvaren der selver, nae zijne vercreghen vrydomme als een pacifijcque Prince altijdt arbeydende totte ruste van zijn Vaderlant, op dat de VVapenen (die soo vele Iaren t'selve vervvoest hadden) ter neder gheleyt zijnde , de ghevvenschte Sonne des vredes dat vveder mochte beschynen , ende alsoo tot zijn oude fleur ghebracht vvorden.

In te Naſsoviæ ſtirpis veſtigia lucent
Et bona tranquillæ commoda pacis amas.

V.

MAVRITZ GEBOOREN PRINCE VAN Oraignien, Grave van Nassauvve, tot Meurs, &c. Marckgrave vander Vere ende Vlißingen, &c.

HEt schijnt temerair ende buyten ymants vermoghen in corten vvoorden den verdienden lof van onsen *Batauierschen Herculem Mauritium*, ghebooren Prince van *Oraignien*, &c. te vvillen vervatten, d'vvijle de renommee van syne deuchden niet binnen de *Limiten* vā dese *Nederlanden*, nochte oock van *Europe* beslotē, maer de gheheele VVerelt door met vervvonderinghe bekent zijn. VVant also het fundament van onse *Nederlantsche* Vryheyt by Hoochl. M. den Prince sijnen Vader gheleydt is, mach de selue oock door sijne Ex. cloeckmoedich verstant ende grootdadige vroomhz geseyt vverden, totten top der glorien gecomē te zijn. VViens leuen vā 30. jaren hervvarts sodanich vervult is met onuytsprekelicke deuchden ende *heroique* feyten, dat hy met goede redene den eerste vā synen tijt ende sonder comparatie inde VVapenen genaemt vvert, als so vele stercke ende bycās onvervvinlicke Steden ende Forten by hem verouert, vvaer door hy den tijtel van eenen vvarachtigen *Polyoriethes* ofte *Steden-Ouervveldiger*, is voerende, verthoont hebbē: beneffens dat hy so menichmael de ervarenste Crijchs-ouerstē vanden aldermachtichsten Coninc van *Spaengiē*, die (na het oordeel van vele) met onvervvinnelicke machten ende Heyrlegers omcingelt vvaren, niet alleen geresisteert, maer oock ter nedergheleyt ende uyten Velde verdreuē heeft, ende insonderheyt in *Vlaenderen*, alvvaer den *Eertzhertoghe* verghesel schapt met de fleur des Crijchs van *Europen* voor een groot gheluck heeft moetē achten, ontvloden te vvesen, de meeste vanden zijnen ofte verslegen inden Velde ofte gevanghen aldaer latende. Daeromme vervvachtende dat eene *Belgischen Liuius* ofte *Salustius* gevonden vvorden, uyt vviens schriften den nacomelinghen de miraculen deser eevven verstaē mogen. VVil den Almachtigen met gantscher vliet biddē om het lang leuen vā soo grootdadigen Vorst, aen vviens presentie de vvelstant onses Nederlantschē Vrydoms naest Godt schijnt te dependeren.

Mauritÿ herois toties cur fingitis ora &
Vultum ſculptores, pictores atque poëtae:
Ah, vanus labor eſt. Similem vos fingere vultis,
Cui ſimilem hic totus non circumplectitur orbis.

Caſpar; Ensius. Lu Colo.

VI.

HENDRICK FREDERICK, GEBOREN *Prince van Oraignien, Grave van Nassauvve, &c.*

D En Vroommoedigen Helt Hendrick Frederick, ghebooren Prince van *Oraignien*, vvesende den Iongsten Tack uyt de vvijtvermaerde *Oraignie* stamme ghesproten, heeft ghenoech by zijne couraige verthoont, niet van syne Voorouderen loffelicke Voetstappen te vvijcken, maer de gherechticheyt ende Vrydom syns Vaderslants, als een Ed. ghebooren *Batavier* betaemden, voor te staen ende te beschermen, ghelijck alreede by verscheyden loffelijcke memorien mach blijcken, insonderheyt als hy nauvvelicx der Ionmgelinger ouderdom ingetreden synde, in so teere Ieucht, hem den grootmoedighen Vorst *Mauritius* syn Broeder uyt des strijts onsekerheyt vvilde doen vertrecken, sulcx heeft ghevveygert, niet vvillende synen Broeder nochte de ghemeene sake in so periculeuse dach reyse verlaten, ende geene periculen voor de getrouvve liefde tot synen Broeder, ende de gheneychtheyt tot syn Vaderslant stellende. VVaer door inde harten van alle oprechte *Batavieren*, ende liefhebberen des Vaderlants vvelvaren, de aldergrootste hope van synder deuchden sulcx gevvortelt is, dat sy niet en tvvijffelen ofte God sal z. Ex. als eē stuensel in toecomende tyden van onse verseeckertheyt segenen ende beschermen.

Princeps Nassovius junior de stemmate natus
Cæsario, terræ liligeræq; decus.
Conspiciendus adest veluti Mavortius heros,
In quo semidei splendet imago patris

VII.

GRAVE VVILHELM LVD. VAN NASsauvve, van Dillenburch.

DEse *Nassouischen* Helt, een Soone van den Grave Iohan van *Nassauvven* tot Dillenburch, den ouden mede navolghende in alder manieren de voetstappen zijns Vaders, heeft vā Ioncheyt af gesocht met syn cloeck verstant ende vroom ghemoet, de vryheydt deser Nederlanden voor te staen ende te beschermen, het vvelcke sijne heerlicke daden, die in de geduerige registren (der eeuvvigher memorien geschreven blyven) menichmael bevvesen hebben, principalicken in de Landen, die onder sijne gheluckighe regieringhe ghestelt, ende hem niet alleen als harē Gouverneur, maer als een Vader hares vvelstants, ende voorstander haers vrydoms ende vredes zijn bekennende.

Tu quoq; Naßoviâ princeps de stirpe wilelme
Coniungis placidæ fortia facta togæ.

VIII

GRAVE IOHAN VAN NASSAVVVE, tot Dillenburch, &c. Soon van Grave Iohan den ouden Broeder vanden Prince van Oraignien.

Rave Iohan van *Nassauvve*, van *Catzenelboghen, Vyanden, Dietz*, tot *Dillenburch*, &c. als inden leven zijns Vaders, den naesten metten Lichaem by den selven, soo oock de naeste ende rechte Erfghename synder deuchden, ghelijck syne pacificque ende Godtvruchtighe regieringhe, vvaer mede syne Landen ende luyden ghesegghent zijn, uytvvijsende is, en heeft oock syne gheneyghentheyt ende liefde tot de vvelvaert der vryer *Nederlanden*, als eenichsins met de syne, ende die van synen Huyse verbonden ende verknoopt, geensins vermindert ofte te rugghe getoghen, maer daer inne volgende syne Vaders ende Vervvanten voorganghen, meriteert niet onder de minste der voorstanderen des selver ghemeene besten ghestelt te vvorden.

Das proceres Belgis, nec tantùm ex fratribꝰ vnꝰ
Belgica jura foves, gignis at ipse duces.

IIX.

LODEVVICH GVNTHER, GRAve van Naßauvven, Dietz, Vyanden, Dillenburch, &c.

GRave Lodevvich Gunther van *Naſſauvve*, niet minder als eenige ſynder Broederen te prijſen, overmits ſynder grooter vromicheyden, ſoo in *Vlaenderen* als *Gelderlandt* menich reyſe bevveſen, met verſcheyden aenſlaghen de Vyanden krenckende, ende daerenteghens hare liſten vernietighen ende onderdruckende, als inde Chronijcken ende memorien der tijden uytgedruct ſtaet, vvaer over oock ſyne effigie met de andere *Naſſouiſche* Helden ende vrome Princen, voorſtanderen ende liefhebberen der *Nederlantſche* vryheyt, inſonder meriteert gheſtelt te vvorden.

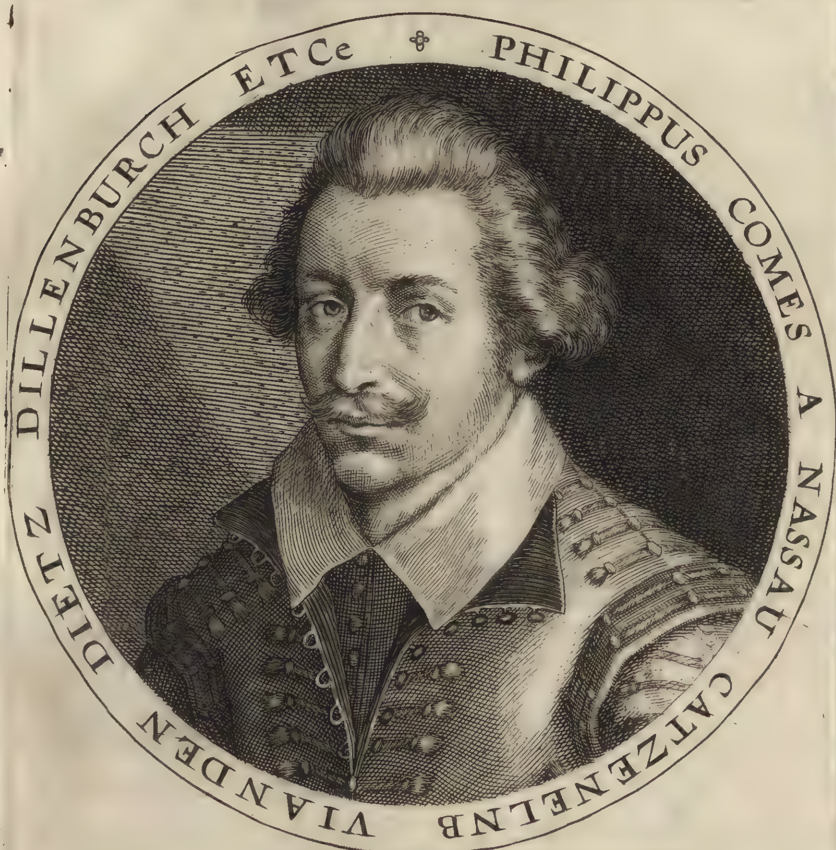
Hostiles acies et sævos Ludoicus Iberos
Cum frangit, proavis non minor ille suis.

X

GRAVE PHILIPS VAN NASSAV-vve, van Dillenburch.

Elijck als Grave VVilhelm Ludovvick *Vrieslant* seer vromelijcken beschermt, ende haerder Vyanden aenslaghen menichmael ghebroken heeft, soo heeft oock Grave Philips van *Nassauvve* zijnen Broeder een Iongh Heer van grooter Hope, in het quartier van *Gelderlandt* onder sijn Governement zijnde, dicmael sijne overgroote vroomicheyt ende couraige den vyant verthoont, hare voornemen te niet maeckende, ende der selver machten onder de mueren haerder Steden ende binnen de Limiten haerder Provintien selver breeckende: maer heeft (helas) door sijn ongheluckige vroomicheyt, ende onversaecht gemoet indē jare 1595. int fleur sijns ouderdoms, voor dese Landen, als een vroom Crijchs-overste sijn leven gheeyndicht, nalatende by alle liefhebberen des Vaderlants vvelvaren, een ongheloofelicke droeffenisse, overmits den loop van so vele schoone dadē voor sijn tijt ghesteit vvas, ende de hope van soo vele ghevvenschte Victorien verhindert.

Tu quoties agitur vera virtute triumphas
Fraudibus oppressus sed cadis atq; dolis.

XI

GRAVE ERNEST CASIMIR, VAN Nassauvve, Dillenburch,&c.

GRave Ernest vā *Nassauvven, Catzenelbogen, Dillenborch,&c.* niet vvijckende syne Ouderen ofte Broederen in vromicheyt ende cloeck-gemoet, heeft sich mede so in dese *Nederlantsche* als inde *Duytsche* Oorlogen bekent gemaeckt, dat hy deur syne deuchden met den tytel van Velt-maerschalck over het legher vande geconfedereerde *Nederlanden* vereert is ghevvorden, ende noch vervvorven heeft ten Huvvelicke de Dochter vanden Doorluchtigen Hertoghe van *Brunsvvijck*, hem also ten naesten verbyndende, niet alleen met de treffelickste Vorsten van *Duytslandt*, maer oock met de machtichste Croonen van groot *Britanien* ende *Denemercken*. Met vervvachtinghe vande occasie om synen G. naem voorder te illustreren, ende te verbreyden.

Belliger adversis dux insuperabilis armis,
Deficiunt titulis sed modo bella tuis.

XII.

GRAVE IOHAN LODEVVICH VAN Naſſau, &c. Ionghſte Broeder tot Dillenburch.

HEt cloeck ende vroom ghemoet van Grave Ian Lodevvich van *Naſſau*, in ſyne eerſte Iaren bevveſen, gheeft ghenoech te kennen, dat S.G.volghende de paden ſynder Ouderen ende vervvanten niet en is vvijckende vander ſelver prijſelicke voornemen.Sulcx dat den Hope vã ſynder deuchden,met recht verdient de plaetſe van den ſynen te vervullen.

Quamvis nascendi postremus in ordine princeps,
Virtuti superest spes tamen æqua tuæ.

XIII.

IOHAN DEN IONGHEN GRAVE van Nassauvve, &c. Erfghenaem tot Dillenburch, &c.

HEt cloeckmoedich vvesen van Graeff Iohan van *Nassauvve*, outste Soon tot *Dillenburch*, *&c.* ende de goede exemplen van zijne vooronderen, geenen hope dat de selve niet en sal vvijcken, ofte hem sal laten leyden van de paden der gherechticheyt ende liefde zijns Vaderslant, maer de vryheyt des selven, ende der ghemeener Duytscher natien altijt voorstaen, voor ooghen nemende het oudt Latijnsche spreeckvvoort:

Fistula dulcè canit volucrem dum decipit auceps.

Spes patris et patriæ, magnæ ſpes proxima ſtirpis
Stet modo perblandis tutus ab inſidijs .

XIIII.

IOHAN ERNST, GRAVE VAN NASSAV, Dietz, Catz. Dillenburch, &c.

D En Boom van *Naßauwen*, die tot aldertijdt soo vele vruchten, ende afcomende spruyten voortghebracht heeft, *tot welvaert van het Christendom*, is nimmermeer vergaende, maer als onsterffelicken in afsetselen vernieuwende, als desen Ionghen *Nassauwische* Helt, met gheluckighe ghetuyghenisse sal verclaren. VViens vruchten alreede tenderende zijn, tot proufyte, eere, ende loff van soo looffelijcke stamme, die voor veel hondert Iaren ghebloeyt, ende onser Duytscher natie renommee, deur zijn deuchden, vromicheyt, omschaduwet heeft.

Nomine avum referens generoſæ mentis acumen
Cum patruis spirat, ſi modo carpat iter.

Op de spaanse vloot en schlage.
geschiet october 21 dage

Ande ℓ Admiraal Tromp :: oode

De vromen helt Tromp / weert u voor de vryheit van
En schlact en godes naem: den winger van spanye
coüer de victory

Jost keestpolis vroomen helt de Oöuerwinninge gegeüe
doemen schreef ses tijen hondert / ~~[illegible]~~ dartich nege
Heeft ons de heer bewaert / En geschlage met macht.
Al de spaense vloot / En al haer groote cracht /
Heeft ons Admiraal voor duins om gebracht
Den hemel wil hen bewaren en ~~hem~~ voor viant spa

J L Koch

HENRICVS, Grave van *Nassau*, ghenaemt den Rijcken,

heeft alleen beseten de Heerlickheyden Dillenburch/ Beylstein/ Wisbaden/ Idstein/ ende sterf op zijn Slot Nassau anno 1254. Zijn Huysvrou was Mechtelt Dochter van Grave Dirck van Gelderlandt ende Zutphen.

Walraem Grave van Nassau, Weilburgh ende Idstein sterf anno 1281. zijn Huysvrou Adelheyt Dochter vanden Grave van Catznelboghen.

Otto Grave van Nassau, Dillenburch/ Beylstein/ sterf op Dillenburch anno 1292. Zijn Huysvrou Agnes Dr. van den Grave van Solms.

Elizabeth Gr: van Nassau, ghehuit met Godefroy Grave van Eipenstein/ daer van ghecomen is Gerard Cheurvorst van Mentz.

Diether Gr. van Nassau, Cheurvorst van Trier.

Adolph Gr: vã Nassau Roomsch Coninck/ omtrent Speir verslaghen van H. Albert van Oostenrijc eñ Habspurg anno 1298. zijn Huysf: was Imagine Dr. vandẽ Grave van Limburg.

Hendrick Grave van Nassau, Dillenburch/ Beylstein etc. is op Dillenburch begraven anno 1323. zijn Huysf: was Aleydis Dr. des Graven van Arenberch.

Iohan Gr: van Nassau gestorvẽ sonder hoir.

Emicho Gr: van Nassau etc. ghestor: S. H.

Otto Grave van Nassau, Dillenburch/ Vyanden etc. sterf anno 1369. Zijn Huysvrou was Adelheyt Erfdr. vanden Grave van Vyanden/ die mede S. Vit ende een deel van Grimberghen gebracht heeft aen desen Gheslachte.

Henrick Grave van Nassau ende Beylstein/ was gehout met eẽ Dr. des Graven van Westerburch.

Gerlach Gr: van Nassau, van dese comen de Graven van Nassau, Weylburg ende Idstein tot desen daghe toe.

Hendrick Gr: van Nassau, Beylstein etc. waer van comen de Graven van Nassau eñ Beylstein tot onsen tijden.

Grave Henrick van Nassau s. h. ghestorven.

Iohan Grave van Nassau, Dillenburch/ Vyanden/ Baron van St. Vit/ Grimbergen etc. sterf anno 1400. op Dillenburch begraven/ zijn Huysf: was Margareta Dr. Grave Enghelbert vander Marck.

Otto Gr. van Nassau s. h. ghestorven.

Adolph Gra: van Nassau, sterf anno 1440/ zijn Huysf: was een Dr. des Graven van Dietz, daer eene Erfdochter af bleef.

Iohan Gr: van Nassau sterf sonder hoir.

Engelbert Gr: van Nassau Dillenburch/ Vyanden etc. Baron vã Breda/ Grimberghen/ vander Leck/ etc. sterf ao 1442. ende wert tot Breda begravẽ/ zijn Huysf: was Iohanne vander Leck/ Dr. ende Erfghename H. Ian van Polanen/ Leck/ Breda/ etc.

Margriete Gr: van Nassau, ghetrout met Hendrick Gr: van Waldeck.

Otto Gr: van Nassau sterf s. h. op zijn Huysf: Margriete, dochter des Graven Sayn te verwecken.

Iohan Gr: van Nassau Vyanden etc. Baron vã Grimberghen Leck etc. Gouer. van Brab. sterf ao 1475. tot Breda begraven. Hy hadde tot een Huysf: Maria Dochter des Gr: van Loon ende Heynsberch.

Henrick Gr: van Nassau, Dillenb. Baron van St. Vit/ Grimberghen/ etc. Hy sterf in Italien hebbende twee Wijfs/ d'eerste Genevefa Dr. des Gr: van Vernenburch/ d'ander de Dr. van den Gr: van Slepden.

Elizabeth Gr: vã Nassau, ghehout met Philips Gr: van Hanou ende Munsterbergh.

Maria Gr: vã Nassau, wiens Mã was Gr: Ian vã Nassau Weylburg &c.

Engelbert Gr: van Nassou, Vyanden etc. Baron vã Breda vander Leck etc. Gouer: van Brabandt/ zijn Huysf: was Lunburg Dochter Caroli Marckgraven van Baden/ ende sterf ao 1504. s. h.

Iohan Gr: van Nassau, Vyanden etc. sterf anno 1516. zijn Huysf: was Elizabeth Dr. van Hendrick Landtgrave van Hessen/ die tot mede gave bracht het Graefschap van Dietz.

Anna Gr: vã Nassau Huysf: Phls. Gr: van Catznelbogẽ/ na van Hert: Otto vã Brunsw.

Hadriana Huysf: Gr: Phs. vã Hanou.

Odilia relligieuse.

Hendtick Gr: van Nassou, Vyanden Dillenburch etc. Baron van Grimberghen Diest/ Leck/ Breda etc. Borchgr: van Antwerpen/ Ridder vanden Gulden Vliese/ Overste vande Nederlandtsche Crijch/ sterf ao 1538. Zijn Huysf: Francisca Dr. van Iacob Gr: van Romond/ upt den Huyse van Savoyen: de 2. Claudia Dr. van Iohan van Chalon, Prince van Oraignien, die sterf ao 1521. zijn derde was Mencia Mendoza, Dr. van den Hertoghe van Calabren eñ Markgraef van Genette.

Wilhelm Gr: van Nassau, Vyanden etc. worden bypden Keyser Carel de V. toeghewesen het Graefschap van Catznellebogen teghens den Lantgr: vã Hessen ao 1539. zijn eerste Huysf. was Walpurg Dochter Iohans Gr: van Egmont, de 2. Iuliana Dr. Bothonis Grave van Stolbergh eñ Coningstein/ die hem baerde de navolgende kinderen.

Elizabeth Gr: vã Nassau, was gehupt met Io: Frederick Grave van Wepd.

Maria Gr: vã Nassau Huysf: van Iooft Otto Grave van Holstein ende Schouwenburch.

Renat van Chalon ghenoemt by Testamente zijns Ooms Philibert van Chalon, Prince vã Oraignien &c. Gouern: van Hollant/ Zeelant etc. Ridder van Gulden Vliese/ int belegh van Landrecy gheschoten/ sterf ao 1544. latende zijn Ooms Soon Gr: Wilhelm van Nassou zijn Prinsdom vã Oraignien. Zijn Huysfrou was Anna, Dr. van Anthonis, Hert: van Lotharingen. s. h.

Wilhelm Prince van Oraignien, Grave van Nassau, Vyanden Dietz etc. Rid: vanden gulden Vliese/ Gouern: van Hollant/ Zeelant/ Vrieslandt ende Vtrecht/ Marckgrave van Antwerpen etc. Vader des Vaderlant/ heeft by 4. Huysfrouwen kinderẽ nagelaten: waer af d'eerste was/ Anna Magdalena Erfdr. van Maximilian Gr: van Buren etc. de 2. Anna eenige Dr. des Cheurvorste Hertoch Mauritz van Saxen/ de 3. Charlotte de Bourbon Dr. des Hert: van Mompensier. De leste Loyse de Colignij Dr. vanden grooten Admirael van Vranckrijck.

Lodewijck Gr: vã Nassau verslagen op Moker Heyde anno 15.

Iohan Grave van Nassau, Dillenburch etc. troude 1. Isabelle Dr. des Lantgra: van Luchtenberch/ de 2. Cunigunda Iacoba Dr. Frederick Palsgrave eñ Cheurvorst de 3. Iohanna Dr. vã Gr: Lodewijck van Witgestein hy is eertijts Gouern: van Gelderlant geweest ende sterf in ruste op zijn huys van Dillenburch.

Adolph Gr: van Nassau, is in Vrieslant anno 1568. vã de Spaensche verslaghen.

Elizabeth Gr: van Nassau. s. h.

Magdalena Gr: van Nassau Huysf: Harmans Grave vã Nienaer ende Meurs.

Hermanna Grave vã Nassau.

Gr: Hendrick van Nassau.

Isabella Gr: van Nassau Huysf: Conrads Gr: vã Solms eñ Muntzberch.

Catarina Gravinne van Nassau Huysf: Guntheri Grave van Swertzberch.

Maria Gr: van Nassou Huysf: Wilhelms Gr: van den Berg.

Iuliana Gr: vã Nass. Huysf: Alberts Gr: van Swertzberch.

Magdalena, Gr. vã Nassau, Huysf. Wolfgangs, Gr: vã Hohenloo.

1. 2

Descendenten vanden Prince van Oraignien.

Vanden derden bedde.

Philips Wilhelm Prince tot Oraignien, Gr: van Nassauwen, Vyanden, Dietz, Catzenelbogen, Buren, Leerdam, &c. Burchgrave van Antwerpen/ Baron van Breda, Diest, Grimbergen, Arles, Nozeron &c. Ridder vanden gulden Vliese/ troude Vr: Eleonora van Bourbon Dr. vanden Prince van Conde.

Vr: Maria Princesse van Oraignien Gravinne van Nassau Buren, Yselsteyn, &c. Huysfrouwe van Philips Grave van Hohenloo ende Langenberch nu Wedr.

Vanden tweeden bedde.

Mauritz Prince van Oraignien Grave van Nass. &c. tot Meurs, Marckgr: ter Veer, Vlissinghen &c. Baron vander Leck/ Graef/ het Lant van Cuyck, &c. Gouverneur eñ Capiteyn General ouer Hollant, Zeelant, Vtrecht, Overyssel, der steden eñ sterckten in Brabant ende Vlaenderen, Admirael vande Nederlantsche Zee/ etc.

Anna Princesse van Oraignien, Gr: van Nassouwen, Dietz, Vyanden, &c. Huysfrouwe van Grave Wilhelm van Nassauwen, Dillenburch, &c. Gouern: van Vrieslant ende Groeningen. Sy leefden weynich tijts na dat sy ghehupt was.

Æmilia, Princesse vã Oraignien, Gravinne van Nassauwen, &c. trouden Emanuel Prince van Portugael.

Vanden derden bedde.

Ludovica Iuliana, Princesse van Oraigniẽ, &c. Huysfrouwe van Frederick de vierdẽ/ Palsgrave eñ Cheurvorst des Rijcx.

Isabella, Princesse van Oraignien, Huysfrou Hendrics, Hertoge van Bouillon, Visconte van Toureinen.

Catarina Pr: van Oraig: Huysf: Phls. Gr: van Hannou.

Flandrina, Princesse/ etc.

Brabantina, Pr: vã Oraigniẽ &c. gehuit met Claude, Pr: vã Tremouille, Hert: vã Thoars in Vrancktijck.

Æmilia, Pr: vã Oraigniẽ, &c.

Vanden vierden bedde.

Hendrick Frederick, gheboren Prince van Oraignien, Grave van Nassauwen, Vyanden, &c. Baron van Naeldwijck.

2.

Graef Iohan van Nassouvven, tot Dillenborch, heeft gheprocreert by drie Huysvrouwen.

Vanden eersten bedde.

Wilhelm Grave van Nass. Dillenburch, Gouern: vã Vrieslant eñ Groeningen, zijn Huysf: is geweest Anna, gheboren Princesse vã Oraigniẽ, Gravinne vã Nassauwe, &c.

Iohan Gr: vã Nass Dillenburch, &c. zijn Huysf: Magdalena Dr. van Samuel Gr: van Valdeck, Wedr. vã Gr: Phls vã Hannou.

Georg: Gr: vã Nassouwẽ, Dillenburch, &c. troude Æmilia Dr. van Phls. Grave van Nassouwen ende Sarbrugge.

Phls gr: vã Nass. &c. doot.

Ernst Gr: vã Nass. Dillenb. &c. Gou: vã Gelderlant heeft getrout Sophia, Dr. vã Hert: Iulius van Brunswijck.

Lodewijc gr: van Nass. &c. sijn huiff was:

Isabella gr: vã Nass. Huysf: vã Phls gr: vã Nassauwen eñ Sarbrugghe.

Ana, Gravinne van Nassauwen de Dillenburch, &c. Huysfrouwe n Adolf, Rhijngrave &c.

Maria Gravinne van Nassauwen, Dillenburch, &c. Huysf: van Ian Lodewich, Gr: van Nass. Weifbaden eñ Ydstein.

Mechtelt Gravinne van Nassauwe, Dillenborch, &c.

Vanden tweeden bedde.

Æmilia, Gravinne van Nassauwen, &c. tot Dillenburch.

Vanden derden bedde.

Iohan Ludewich, Grave van Nassauwen, &c. tot Dillenburch, Jongste Soon van Grave Iohan den ouden/ Broeder vanden Prince van Oraignien.

Grave Iohan van Nassauwe van Dillenb. Grave Hans Ernst van Nassauwe. Gr: Adolf N.

Back of
Foldout
Not Imaged

Franken 1347
Van Someren, Portr., 117
Eerste uitgave met nederl. tekst.
"The finest series of portraits of members of the House of Orange ever made"
Met titelvignet
14 portretten van C. de Passe
uitvouwbare stamboom

